

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu A. Ł.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień

15 października 2023 r.

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 29 listopada 2023 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. (data nadania w placówce pocztowej) A. Ł.
(dalej: „skarżący”) złożyła protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego,
zarządzanego na dzień 15 października 2023 r., domagając się jego unieważnienia
z uwagi na dopuszczenie się przestępstwa przeciwko referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm.; dalej: „u.r.o.”) protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do treści art. 242 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm.; dalej: „k.wyb.”) w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., Sąd Najwyższy rozpatruje protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Jednocześnie, w myśl art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Obowiązek rozpoznania przez Sąd Najwyższy (na mocy wyżej powołanych przepisów ustrojowych) protestu referendalnego w postępowaniu nieprocesowym oznacza w szczególności, że protest – jako pierwsze pismo w sprawie – powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, w tym zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania oraz numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) skarżącego, będącego osobą fizyczną (zob. art. 126 § 2 pkt 1 i 2 w zw. z art. 187 § 1 w zw. z art. 511 § 1 k.p.c.). Wskazanie tego rodzaju danych warunkuje bowiem przyjęcie protestu i nadanie sprawie prawidłowego biegu.

Tymczasem we wniesionym w niniejszej sprawie proteście referendalnym skarżąca nie oznaczyła swojego numeru PESEL, co oznacza, że protest jest obciążony brakami formalnymi uniemożliwiającymi nadanie mu biegu, a zarazem niepodlegającym konwalidacji. Skutkuje to koniecznością pozostawienia protestu bez dalszego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Podkreślenia jednocześnie wymaga, że brak jest podstaw do wezwania skarżącej do usunięcia wskazanych wyżej braków formalnych protestu poprzez wskazanie jej numeru PESEL. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZP 8/23 – której nadano moc zasady prawnej – przesądzono bowiem, że w postępowaniu zainicjowanym

protestem przeciwko ważności referendum nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c., regulujące postępowanie naprawcze w sytuacji, kiedy pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 *in principio* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., postanowił jak w sentencji.

[ms]

[ał]